

T.C.
ESKİŞEHİR
2. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2024/1785
KARAR NO : 2025/910

DAVACI : BÜLENT ÖZGÜL adına ULAŞTIRMA HİZMET KOLU KAMU
EMEÇİLERİ SENDİKASI
VEKİLİ : AV. UĞUR YUSUF DEMİR
-UETS[16492-94085-66615]

DAVALI : TÜRKİYE CUMHURİYETİ DEVLET DEMİRYOLLARI
TAŞIMACILIK ANONİM ŞİRKETİ /ANKARA
VEKİLİ : AV. GÜLÜNAR KALE
TCDD Taşımacılık A.Ş. Yht Bölge Müdürlüğü, Ayaş Yolu Bulvarı
Etiler Mahallesi No:89D Etimesgut/ANKARA

DAVANIN ÖZETİ : Eskişehir YHT Yolcu Hizmetleri Müdürlüğünde bünyesinde, 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye tabi sözleşmeli makinist olarak görev yapan davacı tarafından; işyerinde fazla mesai uygulamasının zorunluluk hali dışına çıkıp rutin çalışma düzeni haline geldiğinden bahisle aylık çalışma planının mesai yaptırılmayacak şekilde ve isteği dışında fazla mesai yaptırılmaması istemiyle yapılan başvurunun reddine ilişkin YHT Yolcu Servis Müdürlüğünün 19/12/2024 tarih ve 707525 sayılı işleminin; hukuka aykırı olduğu, zorunlu ve istisnai hallerle sınırlı olarak uygulanması gereken fazla çalışmanın davalı idarece süreklilik kazanmış şekilde uygulanması yoluna gidildiği, istisnai çalışma usulünün personel açığını kapatmak amacıyla idare tarafından süreklilik kazanmış şekilde uygulanarak, olağan bir usul haline getirilebilmesine hukuken imkan bulunmadığı gibi sürekli fazla çalıştırılarak davacı açısından fazla çalışmanın olağan bir çalışma usulü haline getirildiği, devamlı şekilde fazla çalışmaya tabi tutulan davacının, Anasaya ile koruma altına alınan maddi ve manevi varlığının gelişmesi, beden ve ruh sağlığının korunması ve dinlenme hakkının ihlal edildiği ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

SAVUNMANIN ÖZETİ : Usule ilişkin olarak; dava konusu edilen işlemin kurum içi yazışma işlemi olması nedeniyle kesin ve icrai olmadığı, hukuki yararın bulunmadığı, esasa ilişkin olarak ise; idare tarafından ifa edilen demiryolunda yolcu ve yük taşımacılığı hizmetleri kapsamında, fazla çalışma yapılmasının zorunlu hallerle sınırlı olarak pek tabii ve bir bakıma da hizmet gereği olduğu, davacı tarafa, muvafakat çerçevesinde gerçekleştirilen fazla çalışmaların nakdi karşılığı ve makinistlerin yolda geçen sürelerine ilişkin ek olarak ödenen yol tazminat bedelleri ve sair hakedişlerinin idare tarafından tam ve zamanında ödendiği belirtilerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Eskişehir 2. İdare Mahkemesince, dava dosyası incelendikten sonra davalı idarenin usule ilişkin itirazları yerinde görülmeyle işin esası hakkında gereği görüldü:

Dava; Eskişehir YHT Yolcu Hizmetleri Müdürlüğünde bünyesinde, 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye tabi sözleşmeli makinist olarak görev yapan davacının; işyerinde fazla mesai uygulamasının zorunluluk hali dışına çıkıp rutin çalışma düzeni haline geldiğinden bahisle aylık çalışma planının mesai yaptırılmayacak şekilde ve isteği dışında fazla mesai yaptırılmaması

T.C.
ESKİŞEHİR
2. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2024/1785

KARAR NO : 2025/910

istemiyle yaptığı başvurusunun reddine ilişkin YHT Yolcu Servis Müdürlüğünün 19/12/2024 tarih ve 707525 sayılı işleminin iptaline karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 5.maddesinde, devletin temel amaç ve görevleri, Türk milletinin bağımsızlığını ve bütünlüğünü, ülkenin bölünmezliğini, Cumhuriyeti ve demokrasiyi korumak, kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal engelleri kaldırmaya, insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmak olarak belirlenmiş; **18.maddesinde**, hiç kimsenin zorla çalıştırılmayacağı; **50.maddesinin 3.fıkrasında da**, dinlenmenin çalışanların hakkı olduğu kurallarına yer verilmiştir.

399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin “Çalışma Saatleri” başlıklı 20.maddesinde, sözleşmeli personelin, haftalık çalışma süresinin 40 saat olduğu, işin ve işyerinin çalışma şartları dikkate alınarak tatil ve çalışma günleri, günlük çalışmanın başlama ve bitme saatleri ile günün 24 saatinde devamlılık gösteren hizmetlerdeki çalışma şekillerinin tespitine teşebbüs veya bağlı ortaklıkların yönetim kurullarının yetkili olduğu; **“Fazla Çalışma ve Diğer Ödemeler” başlıklı 30.maddesinin (a) bendinde**, sözleşmeli personele, zorunlu ve istisnai hallerde münhasır olmak üzere, normal çalışma saatleri dışında veya tatil günlerinde yaptırılacak fazla çalışmalar karşılığında bütçe kanunlarında belirlenen miktarlarda saat başı fazla çalışma ücretinin ödeneceği, **58.maddesinin ikinci fıkrasında ise**, personele ilişkin olarak bu Kanun Hükmünde Kararnamede hüküm bulunmayan hallerde, Devlet Personel Başkanlığının görüşü alınmak kaydıyla, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunun ilgili hükümleri uygulanacağı kuralına yer verilmiştir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 99.maddesinde, "Memurların haftalık çalışma süresi genel olarak 40 saattir. Bu süre Cumartesi ve Pazar günleri tatil olmak üzere düzenlenir. Ancak özel kanunlarla yahut bu kanuna veya özel kanunlara dayanılarak çıkarılacak tüzük ve yönetmeliklerle, kurumların ve hizmetlerin özellikleri dikkate alınmak suretiyle farklı çalışma süreleri tespit olunabilir. Bakanlar Kurulu yurt dışı kuruluşlarda hizmetin gerektirdiği hallerde, hafta tatilini Cumartesi ve Pazardan başka günler olarak tespit edebilir." kuralı; **100.maddesinde**, "Günlük çalışmanın başlama ve bitme saatleri ile öğle dinlenme süresi, bölgelerin ve hizmetin özelliklerine göre merkezde Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca, illerde valiler tarafından tesbit olunur." kuralı; **101.maddesinde**, "Günün 24 saatinde devamlılık gösteren hizmetlerde çalışan Devlet memurlarının çalışma saat ve şekilleri kurumlarınca düzenlenir." kuralı yer almıştır.

Dosyasının incelenmesinden; davacının Eskişehir YHT Yolcu Hizmetleri Müdürlüğünde bünyesinde, 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye tabi sözleşmeli makinist olarak görev yaptığı, davacı tarafından, işyerinde fazla mesai uygulamasının zorunluluk hali dışına çıkıp rutin çalışma düzeni haline geldiğinden bahisle aylık çalışma planının mesai yaptırılmayacak şekilde ve isteği dışında fazla mesai yaptırılmaması istemiyle 11/11/2024 tarihli dilekçeyle idareye başvuru yapıldığı, yapılan başvurunun YHT Yolcu Servis Müdürlüğünün 19/12/2024 tarih ve 707525 sayılı işlemiyle reddedilmesi üzerine, anılan işlemin iptali istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Bu **duruma** göre, 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararname uyarınca, fazla çalışmanın zorunlu ve istisnai hallerde yaptırılması mümkün olduğu halde, bu istisnai çalışma usulünün, personel açığını kapatmak amacıyla idare tarafından sürekli uygulanarak olağan bir usul haline getirilebilmesinde hukuka uygunluk bulunmadığı gibi, zorunlu ve istisnai hallerde fazla çalıştırılabilmesi mümkün olan davacının, sürekli hale getirilmiş olan fazla çalıştırma uygulamasına son verilmesi amacıyla yapmış olduğu başvurunun reddi yolunda tesis edilen dava

T.C.
ESKİŞEHİR
2. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2024/1785

KARAR NO : 2025/910

konusu işlemde de hukuka uyarlık bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

Nitekim benzer bir uyuşmazlıkta Danıştay 12. Dairesi'nin 09.11.2020 tarih ve E:2019/1438, K:2020/3576 sayılı kararı da bu yöndedir.

Açıklanan nedenlerle; dava konusu işlemin **iptaline**, davacı tarafından karşılanan ve aşağıda dökümü yapılan 1.003,00-TL yargılama gideri ile karar tarihinde yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca belirlenen 18.000,00-TL vekalet ücretinin davalı idare tarafından davacıya ödenmesine, yargılamanın devamı sırasında davalı idare tarafından yapılan ve aşağıda dökümü gösterilen vekalet harcından ibaret 87,50-TL yargılama giderinin davalı idare üzerinde bırakılmasına, artan posta ücretinin talep edilmesi halinde derhal, talep edilmemesi halinde kararın kesinleşmesinden sonra re'sen davacıya iadesine, kararın tebliğini izleyen günden itibaren **30 gün** içerisinde **Bursa Bölge İdare Mahkemesine** istinaf yolu açık olmak üzere, 24/06/2025 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
BAHADIR ÖZTÜRKER
165739

Üye
SERKAN COŞKUN
191826

Üye
AYDIN YILMAZ
216801

YARGILAMA GİDERLERİ (Davacı) :

Başvurma Harcı :	427,60 TL
Karar Harcı :	427,60 TL
Vekalet Harcı :	60,80 TL
Posta Gideri :	87,00 TL

TOPLAM : 1.003,00 TL

YARGILAMA GİDERLERİ (Davalı idare) :

Vekalet Harcı :	87,50 TL
-----------------	----------

TOPLAM : 87,50 TL

